

PROCOPE, HJALMAR

Diktarhemmet : dikter

Schildt

1924

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
  - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
  - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
  - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

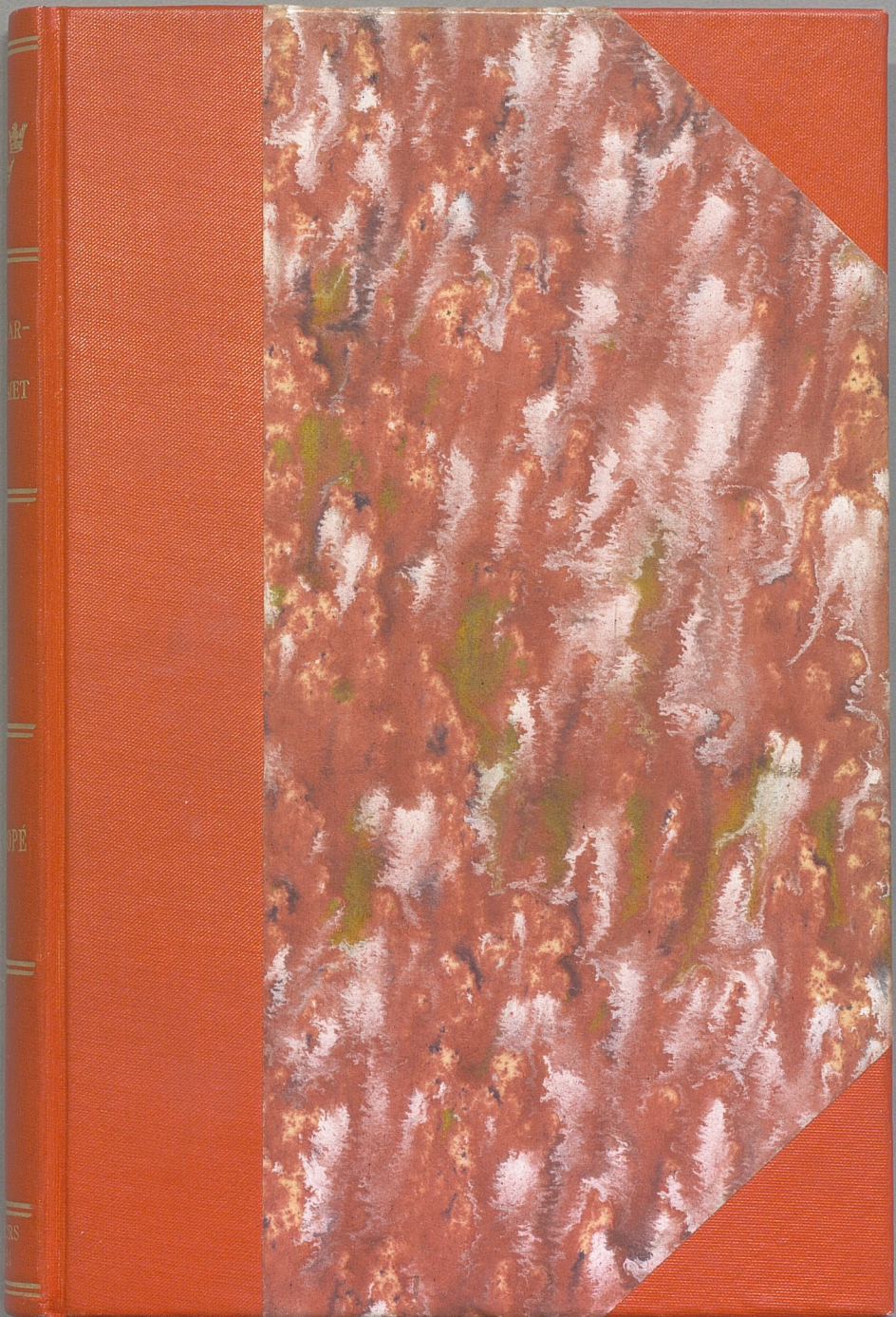
Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

AR-

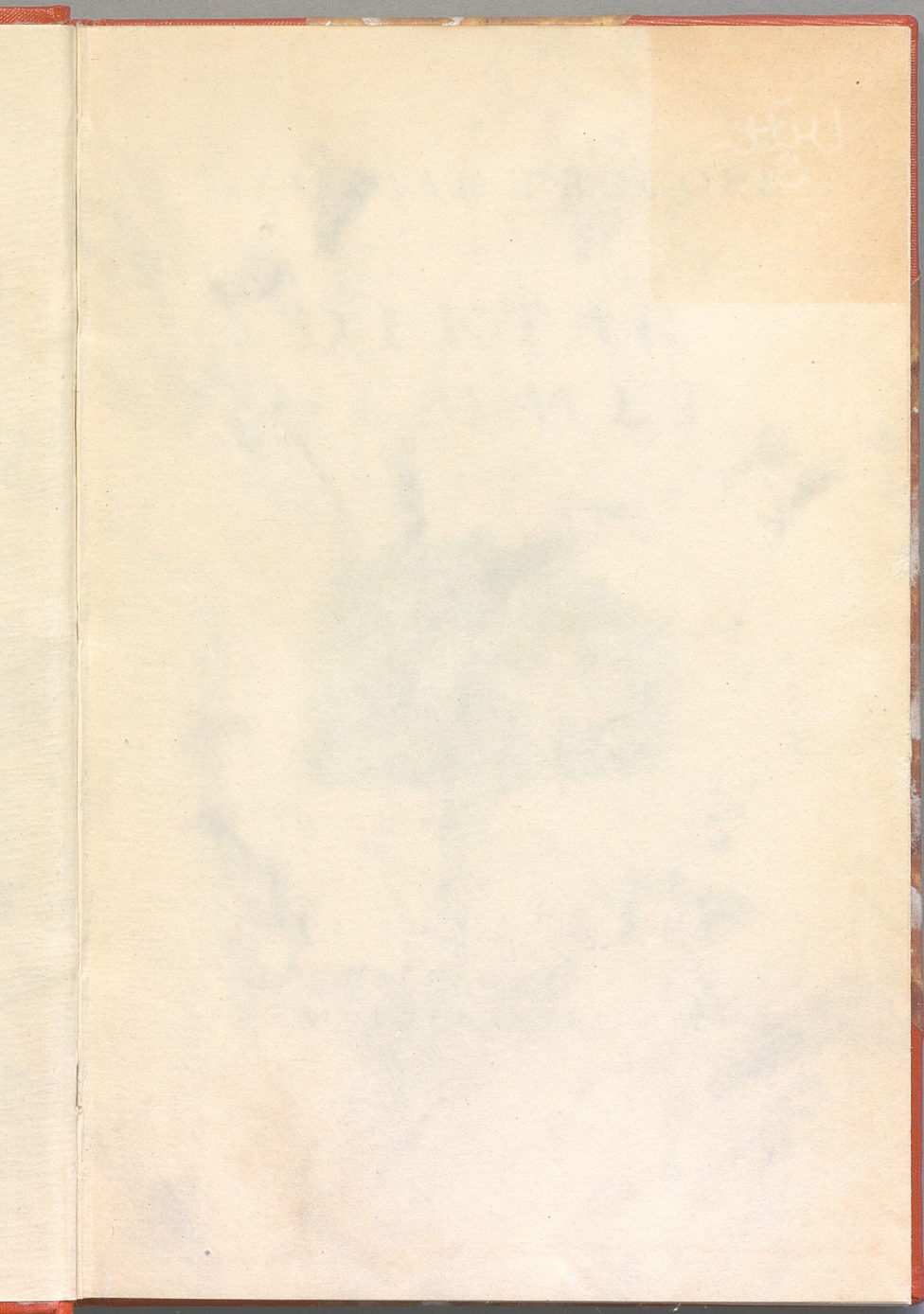
MET

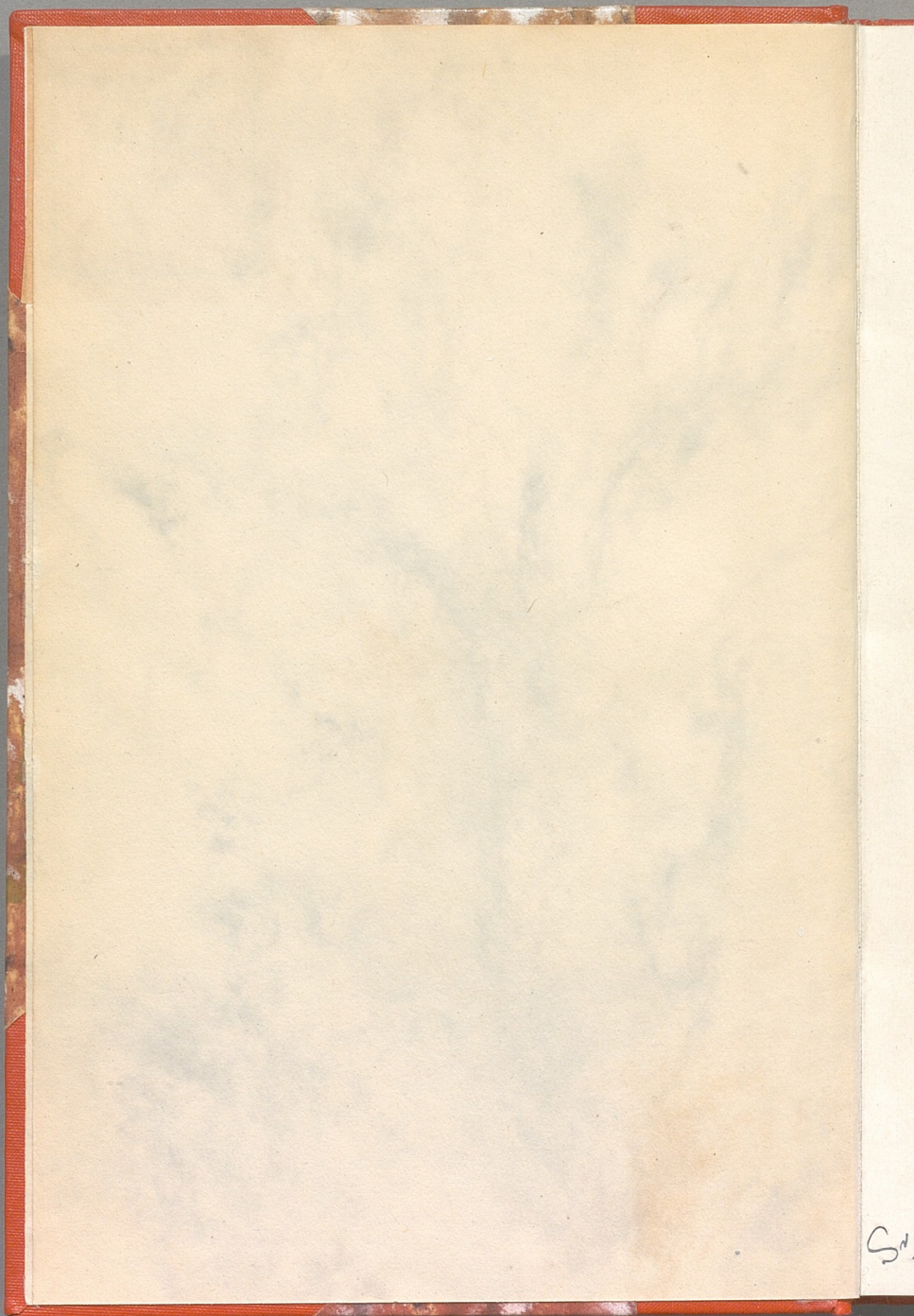
PÉ

RS

Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

Utt.
So.

S

Vitt.
Sv.
o

HJALMAR PROCOPE

DIKTAR-
HEMMET

Helsingfors
HOLGER SCHILDT

Sv. 24000
646

DIKTARHEMMET

HJALMAR PROCOPE

DIKTARHEMMET

DIKTER

HELSINGFORS
HOLGER SCHILDTS FÖRLAGSAKTIEBOLAG

HELSINGFORS

1 9 2 4

A.-B. F. TILGMANN'S TRYCKERI

Till

Holger Schildt

*På kyrkobacken står det gamla huset
och skådar över taken ned mot ån.
Dess vita murar synas långtifrån
och fönstren, glimmande i aftenljuset.*

*Förfallet, lutande mot undergången,
det restes åter i sin sista stund.
Nu står ett hem på bergets fasta grund,
en boning, vigd åt dikten och åt sången.*

*Det stora lugnet störes här av ingen,
här blick och tanke ströva högt och vitt,
likt svalan, som kring huset kretsar fritt
och snuddar vid dess brutna tak med vingen.*

*Och liksom svalan under himlens fäste
från flykten vänder åter till sin härd,
får dikten, stadd på ständig upptäcktsfärd,
här vila vingen i sitt eget näste.*

I DIKTARHEMMET
DAGBOKSBLAD

I

Vad äro dikter? Blad, som springa fram
och vittna glatt om trädets dolda krafter
och liv, som väckts i stadigt rotad stam
av vårens unga sol och jordens safter.

Men kort är bladens livslängd, ganska kort.
Den första charmen dör med fågelsången.
Så kommer hösten, och de vissna bort,
och så är trädets skaparkraft förgången.

Och stormen griper dem i deras fall
och strör dem ut och gömmer dem i raden
av höstlöv, vilkas saga ren är all,
och ingen minns dem mer, de gamla bladen.

Vad vet man om ett visset löv till slut?
Att det en gång var sommargrönt till färgen.
Men hur såg stammen, hur såg kronan ut?
Och vem har blottat rötterna och märgen?

Den dikt, som saknar livets melodi,
är död, om orden äro än så många.
Det mest invecklade maskineri
kan intet driva, om det ej har ånga.

Hur konstrikt än en strof är sammansatt
och hur beundransvärt än klingar språket —
där ångan tryter, går maskinen matt
och hjälper ingen genom vardagsbråket.

Men där en ström av varmt och blodfullt liv
i friska ådror genom verket forsar,
blir dikten lik ett starkt lokomotiv,
som väcker upp var trakt det genomkorsar.

Var vrå får liv, där tåget rullar fram
igenom dagens grå besvärligheter
och rycker med sig genom sot och damm
en handfull människor några kilometer.

III

Det spökar, påstås det, och det går fula
historier om det huset, där jag bor.
Om allt är sant, som sägs om det, jag tror
det fordom var en riktig rövarkula.

Visst är att folkskolbarnen stå och stirra
härutanför ibland och peka hit.
De viska om en skepnad, hemsk och vit,
som nattetid setts genom rummen irra.

En död, som längesen förmulnat, dömes
att stiga upp och vandra hit var natt
och söka rätt på en förborgad skatt,
som någonstädes här i gården gömmas.

Vän vålnad, även jag är dömd att söka
en skatt — en skatt som mången skald har sökt.
Men livet hastar, sökandet går trögt —
snart blir min tur att gå igen och spöka.

IV

Hon steg oväntat in, en ungdomsflamma,
och hennes läppar rörde vid min kind.
Då kom ett häpet utrop: »nej men mamma!»
ifrån en sjuttonårig virvelvind.

»Min dotter, hon är stora damen redan.
Så där såg jag visst ut vid hennes år.»
Och så en suck: »men det är länge sedan».
Och min bekräftelse: »ja, tiden går».

Igenom rutan flöt en höstlig dager,
den föll på moderns höstligt mogna byst,
den kysste dotterns mun, som log så fager,
som om till svar helt hjärtligt hon den kysst.

Barn, tänkte jag, helt visst har du en flamma,
som vilt till dina unga läppar trår.
Var mån om dem som din charmanta mamma,
men låt ej stackarn vänta tretti år.

V

Min gamle vän var gäst hos mig. Vi ställde
de vita och de svarta upp till slag.
Jag greps av storhetsyra strax — här gällde
att göra Morphy'skt djärva snilledrag!

Jag släppte sorglöst springarn ut i ringen,
den gjorde snedsprång likt en ung pegas.
Då grep min vän den faderligt i vingen
och drog ett bloss och rörde på sitt glas.

De föllo, mina pjäser, en i sänder,
min dröm om mästerskap var snart förbi.
Min kung stod blottad som kung Karl vid Bender,
men stred alltjämt för spelets poesi.

Min gamle vän var listig som den onde
och spelade mig många fula spratt.
Sist kröp en liten opoetisk bonde
och tog min drottning, sade schack — och matt.

VI

Jag satt förintad, då vi slutat spelet
och våra dockor bäddats ner i frid.
Då sa min vän: »ja, ser du, hela felet
var att du ej rockerade i tid.

Lägg det på minnet: alltid först rockera,
förrän man gör sig färdig till aktion.
Det går på tok, vadhelst man må planera,
om ej man har en tryggad position.»

Så drucko vi och språkade omsider
om gamla minnen och om gångna år
och mången vän, som långa långa tider
fått plikta för en tanklös ungdomsvår...

Ja, kall beräkning från de första dragen!
Min vän har rätt, mitt straff var välförtjänt.
Ty det är spelets lag, att den blir slagen,
som ej rockerar, förrn det är för sent.

VII

Var äro jordens konungar i dag?
Var äro de, Habsburgare, Wettiner?
Vid slotten står ej vakt, och vinden viner
kring parkerna i ödsligt vardagslag.

Och deras barn ha sjunkit, sjunkit ner
från härligheten, ärvd av krönta fäder.
De gå i sina forna huvudstäder,
och intet huvud blottas för dem mer.

Och pöbeln knuffar ner dem utan krus.
Fram skall den, fram på alla levnadsbanor!
Nu är dens tid, ty den har gamla anor,
långt äldre än de äldsta kungahus.

Nu är dens tur, nu stunda jubelår,
då kronor falla ifrån kungars hjässor,
och pöbelns döttrar åka som prinsessor,
och kungadöttrar kamma deras hår.

VIII

Och pöbelns söner kläda sig i frack,
de gå på klubbar, hålla älskarinnor
och skämta grovt med unga tjänarinnor
och anse sina mödrars klass för pack.

Och pöbelns döttrar gå med fasta fjät
och smäckra höfter, unga, sommarljusa,
på planerna, där gamla kronor susa
och bollar flyga över spända nät.

Var syns en skymt av forna pöbeldrag,
var märks ett spår av grova hantverksnävar
hos dessa nya tadelfria grevar
och dessa modets dockor för i dag?

De se förstrött på sina armbandsur,
de rynka näsan åt arbetarns kläder,
de äta frukost ej som deras fäder,
de spisa lunch som vi — de ha kultur.

IX

Ja, de däre vilja icke krympa,
de vilja stiga, växa, storma fram,
de vilja blotta knivarna och ympa
in nya kvistar i en åldrad stam.

Och varför ej? En ständig upp- och nedgång
är världen ju, en allas tummelplats.
Och de, som våga språnget och ha medgång,
för dem stå öppna parker och palats.

Och varför skulle ej en ölkusks dotter
få göra les honneurs i en salong?
Markiser ha gett rum för sansculotter,
och världen har ej rubbats i sin gång.

Ack, hur förfinade vi än oss kalla
och skryta med en nedärvd, hög kultur,
barbarer ha vi en gång varit alla,
okonstlat lurviga som murmeldjur.

X

Jag tror ej blint på dem som världen styra
med konferenser vinter, höst och vår.
Av deras lyxtåg, ståtliga och dyra,
är röken oftast allt som återstår.

I alla tonarter jag hört dem drilla
sitt frasförråd — i London och Paris.
Nej, tackom Gud för dem, som sitta stilla
och äta hemmens enkla vardagsspis.

Ty det är de, de tåliga och tysta,
som hålla livet i sitt jämna lopp,
de som ej tröttna att den härvan nysta,
som diplomaterna jämt riva opp.

Den dumma lagårdspigan med sin bytta,
som trumpet mjölkar sina tröga kor,
gör i sitt skumma bås långt större nytta
än mången utrikesminister tror.

XI

Och vore jag en världsskygg eremit
och bodde långt i öknen i en hydda,
vars ingång klyftans vilddjur finge skydda,
att ej närgångna steg sig smöge dit,

då föll jag ödmjukt ned bland markens grus
och bad i natten vid min vattenkruka:
se, Herre, våra ögon äro sjuka
och våra lyktor äro utan ljus.

Och vi förstå och fatta icke än
att hand i hand är vägen lätt att vandra,
men lägger en en stöttesten för andra,
hans egen fot skall snava emot den.

Vi snava alla och gå alla vill,
och i vår enfald undra vi däröver.
Gud, giv vår själ den lykta hon behöver,
där våra ögons ljus ej räcka till.

XII

Jag bad: o Herre, se till alla dem,
som bo vid långt avlägsna byavägar.
Gör himlen hög kring deras låga hem,
gör grödan god på deras gråa tegar.

Låt solen måla under dagens lopp
en strimma guld i deras trasmattsmönster,
att deras sinnen måtte lysa opp
och blommorna slå ut i deras fönster.

Led deras steg på åker och på äng
och småle faderligt åt deras brister,
men sitt som domare, omutligt sträng
och skipa rätt i deras mål och tvister.

Håll dem vid hälsa i den rena luft,
som blåser över deras fält och diken,
håll dem vid oförvillat sunt förnuft —
och skydda, skydda dem för politiken!

XIII

Här råder mycken splittring på vår jord
och många profetera och predika,
men ingen känner till ett sanningsord,
för vilket alla böja sig och vika.

Och dock — kanske en Herrans ängel står
ibland oss med ett draget svärd i handen,
fast ingen ser hans anlet och förstår
hans varningsrop, som ljuder över landen.

Ty se, vi likna mycket Bileam
på väg till Balak och hans offerfester —
han, som illfånades att komma fram
trots sin åsninnas knäfall och protester.

O Gud, om du ej tröttnat på vår värld
men någon väg till räddning än vill finna,
sänd ej en ängel med ett blottat svärd,
sänd — på försök — en talande åsninna!

XIV

Nej, håll ej liktal öfver mänskligheten
och sucka icke jämt: förbi, förbi!
Vill du stå stadigt på den här planeten,
se kallt på tiden, som du lever i.

Då ser du, som den vise kejsarn lärde,
att allt som händer, det har hänt förut,
och att din egen tid har samma värde
som varje tid — och därmed punkt och slut.

Gör dig för den skull ej för mycken möda
att grubbla över mänskosläktets väl.

Var lugn: så länge kvinnor finns, som föda,
så länge finns det män, som slå ihjäl.

Gläds åt var dag ditt öde har beskärt dig,
var tacksam för var klok och redbar vän,
var dubbelt tacksam för den konst du lärt dig,
bliv trogen den och sök din ro hos den.

XV

Välkommen, hälsar jag dig utan krus,
drag av dig handskarna och var som hemma.
Ett gammalt hjärta och ett gammalt hus
föryngras båda av en flickas stämna.

Stig in och uppfyll rummen med ditt skratt
och kvittra bort mitt diktarlivs bekymmer.
För dig skall bordet dukas fint och glatt
och salens lampor tändas, när det skymmer.

Och jag skall säga att du är mig kär
och svära heligt att du är min första
och kalla dina läppar friska bär,
som jag får plocka var gång mina törsta.

Ty jag är kär liksom vid tjugu år,
fastän du skrattar ut mig och ej tror det,
ja, kär i allt — i mattan där du står
och dina handskar där på spegelbordet.

XVI

Jag känner mina stadsbor väl och vet:
de skola göra sig all möjlig möda
att lista ut min lilla hemlighet,
ty skvallerhungern trängtar efter föda.

De måste ha en riktig Borgåtös
att peka på och måla svart som kolet,
ty hela dikten blir dem meningslös,
ifall de ej få fatt i föremålet.

Var lugn, ditt namn skall aldrig bliva nämnt,
ditt goda rykte är ej alls i fara.
För resten — kanske allt är blott ett skämt
och hela du en fantasibild bara.

Ja, vad vet jag? Jag är en versskribent
och handskas vårdslöst med små enskildheter.
Så händer lätt att det, som verkligt hänt,
blir idel dikt, när det får rim och meter.

XVII

Hallå — å, är det du? — Säg, var i friden
du hållit hus den allra sista tiden?

— Jag väntar dig i kväll — jag har en druva,
som pressats blott för dig — »ljuvt åt den ljuva!»

Hur här står till? — Tack, mina dagar flyta
precis som stockarna på älvens yta.

Om strandens flora vissnar eller blommar,
går färden ständigt mellan samma bommar.

När andra hasta till sin bolagsstämma,
flyr jag till tofflorna och stannar hemma
och vankar fram och åter och begrundar
vad fordom skett och vad i morgon stundar.

Jag hyllar Venus och jag vördar Bacchus
och jag är lat liksom Horatius Flaccus,
men stundom grips jag av en lindrig yra
och skakar dammet av min gamla lyra.

XVIII

Man väntar knappt att något märkligt händer
en sådan rå och grå och ruskig dag.
Vi gingo genom jämmerliga gränder
bland halvt förfallna kåkar, du och jag.

Där stod en tingest mitt i blåst och väta,
en liten ömklig hjulbent pys och grät.
Hans kängor voro föga vattentäta,
och byxan hade hemska hål på knät.

Du stannade, du knäppte till hans tröja,
du strök hans kinder moderligt och ömt.
Jag såg hans ögon klarna upp och dröja
vid dig smått undrande, som om han drömt.

Din roll var liten, liten hela pjäsen,
alldagligt allt och fritt från glans och fest.
En liten gest blott utan minsta väsen,
ja, det var allt — en liten mänsklig gest.

XIX

Hur ung, hur hjärtlöst ung du är ändå,
hur tröstlöst gammal jag i den här leken —
en lampa, som du tanklöst tänder på,
fast oljan är förtärd och torr är veken.

När jag betänker var jag själv ren står
och vilken sträcka du än har att vandra,
då ser jag vilken ocean av år
som skiljer dig och mig ifrån varandra.

Du hoppar lätt i slupen, och din stråt
går över livets morgonljusa vatten.
Jag står på bryggan, där en tjärad båt
snart kastar loss och bär mig bort mot natten.

Jag borde säga: »nu är leken slut»,
och draga ensamhetens ring än trängre.
Men hur — hur skola dessa rum se ut,
när ej mitt solsken lyser upp dem längre?

XX

En vacker dag du går ändå från mig,
den dag då du bär ring på detta finger.
Då väntar »han» därutanför på dig —
den dagen, nej, då går du ej, du springer.

Och det är rätt, det måste ju så gå,
ty du skall ha din egen man att klappa,
ditt eget hem och många många små
att sticka strumpor åt och sy och lappa.

Och han — han måste vara skyddskårist
och ung och lång och mycket skön att skåda
och väldigt rar och ingen egoist,
som säger pass, när unga frun vill råda.

Och bröllopet skall hållas nästa vår,
och det skall vara gammaldags och näpet.
Och bruden skall ha myrten i sitt hår,
och jag skall gå bakom och bära släpet.

XXI

Det är så komiskt, att jag måste draga
på munnen åt mig själv, jag gamle tok.
Jag bar mig åt som prinsen i en saga
jag läst som liten i en sagobok.

Hur tydligt står ej slottet för mitt minne,
där kungen snarkade med allt sitt hov.
Bland hundraårig spindelväv därinne
jag fann gemaket, där prinsessan sov.

Förtrollningen var icke svår att bryta
för den som kände konsten: blott en kyss.
En kyss, och livets källsprång skulle flyta
och barnet vakna, där det drömde nyss.

Och djärv som sagans gyllne prins jag trädde
till bädden fram — en kritisk halvminut!
Så var det gjort, men intet under skedde,
hon sov som förr — och så var sagan slut.

XXII

Och nu är sommarkväll med sus i ljungen
och ljusa strömoln över sund och skär.
Men sången, som jag söker, är osjungen,
min enda sång, mitt långa livs besvär.

Nu råma kor och vallflickslåtar locka,
och arbetsfolket vandrar hem till byn,
och dallret av en ensam aftonklocka
bärs över fälten bort mot skogens bryn.

Och fjärdarna bli dunkelt spegelklara,
och spöklik skymtar björkens vita stam —
men vad jag ser och hör är syner bara,
ty här är stad med verkstadsrök och damm.

Jag sitter vid mitt arbetsbord och skriver,
det blir väl rim, kanhända ock reson,
men hur jag stryker, hur jag sönderriver —
var blir min sång med doft och färg och ton?

XXIII

Jag håller dom, det hör till skaldens plikter,
jag håller domedag liksom Gud Fader.
Omkring mitt domarbord i täta rader
står syndarskaran, mina tryckta dikter.

Jag mönstrar skörden av de gångna åren.
Det blir ett långt och tröttande register.
Jag väger upp förtjänster emot brister:
så många getter — ack, var äro fåren?

Jag letar fåfängt genom hela bråten,
de gömmas kanske bland det aldrig skrivna.
De späda små, som dogo outgivna,
Gud signe dem, all synd är dem förlåten.

Men tryckt är tryckt — all denna plumpa svärta
och hela denna hög av dumma dikter
skall tynga på min grav med centnervikter
och vittna mot mig på mitt döda hjärta.

DEN LILLA STADEN

Gamla Borgå

Till Ville Vallgren

Det här är lilla Borgå stad
med sina nätta stränder,
sin gamla dom, sitt skaldehem
och sina tysta gränder.

Här flyter ån så sävligt fram
som en flock tama ankor,
här färdas skutorna med fisk
och pråmarna med plankor.

Och här stod vikingarnas borg,
där dessa mörka tallar
än suga bister hedentid
ur jorden i dess vallar.

Och här, här klättrar gamla stan
rakt upp mot himlaranden.
Som nu den står, så har den stått
alltsen den stora branden.

En liten saktlig byidyll,
som gläds åt sommarvärmen,
likt gumman åt sin söndagsbok
med gyllne kors på pärmen —

Så står det gamla oberört
av tidens lösa seder,
en bild av strävsamhet och tukt
och bergfast borgarheder.

Här doftar hägg, här står syren
i blom kring trädgårdslanden,
och husens låga asfalttak
man nästan når med handen.

Och här, i stiftets medelpunkt,
står kyrkan utan fruktan
och ger åt stad och socken var
sin part av andlig tuktan.

Väl är här trångt för den, som trår
till vägarna i världen,
men hönsen ha det trivsamt nog
bland dessa plank och gården.

Väl är här småstadssmått i allt,
privat liksom offentligt,
och livet borde liksom ån
nog muddras upp ordentligt.

Men för ett Borgåbarn, som här
fått skolgång, hem och kläder,
är Borgå stad vid Borgå å
den yppersta bland städer.

Och fick han bo i ett palats
vid själva Seinens stränder,
hans längtan stod till Borgå å
och kyrkbackens gränder.

Här har hans faders liv förgått,
här stodo deras vaggor,
här plantades det vett i dem
med karcer och handplaggor.

Här verkade de såsom män
i staden och i staten
och togo med förnöjsamt mod
sin styrketår till maten.

Här stapplade de mot sin grav
med sjutti år på nacken.
Och här — här skall han själv ock ha
sitt kors på Näsebacken.

På Haiko fjärd

På gungande Haikovågor
går ångarn mot Borgå å.
Dess reling och hytter skina
mot fjärdarnas dunkla blå.
Den kvittrande sommarn är inne,
syrenen slår ut vid vart hus.
Det susar i strändernas dungar
och holmarna bada i ljus.

Förbi skymta bryggor och båthus
och barn, som oss hälsa med rop,
och båtar med kölen i vädret,
som vänta sitt första dop,
små fröknar i fladdrande blusar,
som vifta mot ångarens däck,
och barbenta pigor med korgar
och mjölkkärl av skinande bleck.

Var skiftande tavla på färden
gör själen så sjungande glad.
Jag hälsar brädgårdarnas slammer
och surret från sågarnas blad.
Jag hälsar var pråm från Hammars,
vart fartyg från främmande land,
som reser sig ståtligt riggat
mot Emsalös blånande strand.

Runt Haiko i sommarfägring
det svävar ett strålande namn.
Det susar i vindarnas viskning,
det sorlar i vågornas famn.
Det kommer så ofrivilligt
som var det på förhand beställt,
och jag viskar det tyst och tacksamt:
det namnet är *Edelfelt*.

En Runebergsk natt

Till Einar Runeberg

På Socis i Borgå var festen slut,
och gästerna tågade mangrant ut.
Men ute på torget stod bord med bålur
beredda för fortsatta tal och skålar.
Ty nu hade Borgåborna fått fart
och släppte ej Runeberg från sig så snart.

Och Runeberg gav och gav alltjämt,
än märgfullt allvar, än ystert skämt.
Och allt medan stämningen festligt förgylldes
och skålarna druckos och glasen fylldes,
steg högre och högre hans kraftgestalt
och lyste av liv och gav lyftning åt allt.

Han stod där ibland dem hög och trygg,
som gjutna i brons voro skuldror och rygg.
Det var som en klang kring hans kungliga panna,
som kom varje hjärta att lyssnande stanna.
Han stod där, ett stycke av själva den Nord,
vars skönhet han prisat i eviga ord.

På vördnadsfullt avstånd slöt sig en ring
av ortsbor och främlingar runtomkring,
Där stod lille Zachris helt blygsamt på sidan
med huvudet sänkt i stilla förbidan.
Men Runebergs blick gled dem alla förbi,
den sökte landshövding Montgomery.

Han hälsade krigarn från Sandels tid,
som följt sin brigad från strid till strid,
som börjat som trumslagarpojke sin bana
och aldrig svikit sin ungdoms fana,
men ännu bevarat, fast gammal och grå,
sitt trumslagarhjärta så ungt som då.

Så blev det ett tal, men på Runebergskt vis,
ett tal till den lille trumslagarns pris,
som trummar i hjärtat på veteranen,
men gömmer sig ock under prästkaftanen.
Och så länge sin trumma inom oss han slår,
har själen sin friskhet och hjärtat sin vår.

Ty varhelst den lille trumslagarns arm
får trumman att ljuda i mänskornas barm,
där slocknar den aldrig, den elden i blodet,
som brinner för bragden och äran och modet,
där smälter ej ungdomen bort som snö,
ty hjärtat har källsprång, som aldrig dö.

Så talade skalden. I sömn försänkt
låg staden stilla och daggbestänkt.
Men kring torget kvittrade yrvakna röster
i trädgård vid trädgård från väster till öster,
och vindflöjeln gnisslade trögt på sin stång
i försommarns tidiga soluppgång.

Det talet blev aldrig präntat och tryckt,
det svann som ett vingslag med stundens flykt.
Men skaldens sång har eviga vingar,
den dör ej med stunden, den lever och klingar
och eldar till bragdlust gossar och män,
ty där trummar den lille trummslagarn än.

Uppläst vid Svenska litteratursällskapets årsfest
den 5 februari 1923.

Kyrkan och stjärnorna

En julnattsfantasi

Natten gnistrar, drivan knarrar, julens vind är
skarp och hård.

Himlens bistra ögon blicka ned på åldrig kyrko-
gård.

Axelbred och ärevördig som en biskop i sitt
stift

reser sig den gamla kyrkan hög mot evighetens
skrift.

Grändens hyddor sova trygga runt kring kyrko-
gårdens mur.

Kyrkan vakar över alla, både människor och
djur.

Den har samlat de försagda som en herde sina
får

och stått skyddande ibland dem månget mörkt
och farligt år.

Mycket har den varit med om, stått i många
stormars brak.

Mången brand har sprakat röda gnistor mot
dess branta tak.

Gamla kåkar ha förkolnat, nya timrats upp
igen.

Kyrkan blott står oförändrad, tiden har ej rätt
på den.

Vi ha följt de vise männens uppbrott från sitt
Österland.

Stor var då ej karavanen, men den växte efter-
hand,

växte genom år och sekler . . . se, där går den
som förut,

nu så lång som Vintergatan från dess början
till dess slut.

Sävligt, gammaltestamentligt går kamelen fot för
fot.

Fromma, visa ögon vandra frågande från klot
till klot:

var är morgonrodnans rike? . . . Tåget skrider
trögt och matt.

Det har lång, lång väg att vandra, det är årets
längsta natt.»

Klockringning

Var gång jag hör klockorna klaga
och skådar en likprocession,
ser åkdon på åkdon draga
i sörjande takt över bron,

det är som en stilla beklämning
mig oemotståndligt betvang,
ty där är domedagsstämning
i klockornas dova klang.

De ringa över de döde,
som grävas i jorden ner:
»här ändas ett människoöde,
här ändras ingenting mer».

Gud give, när klockorna ringa
och själv jag förs bort över bron,
Gud give de då kunde klinga
för mig med sin klaraste ton.

Gud give, när mig man jordat
med allt vad jag ämnat och ment,
de då kunde klinga: fullbordat,
ej klaga ett bittert: för sent.

Sommarnatt

Nu sova torg och gator i sommarnattens ro
och alla gårdar tyckas övergivna.

Allt är så spöklikt stilla, en främling kunde tro
att stan är död och mänskorna fördrivna.

Det tassar ej en katt genom gårdens nässelsnår,
det prasslar ej ett blad i björkens hängen,
och det är kvavt härinne, fast fönstret öppet står,
och ej en fläkt far svalkande kring sängen.

Jag vet ej vad jag vill denna tunga sommarnatt,
jag vill ej vaka och jag kan ej somna.
Mitt huvud hänger däsigt, min kropp är trög
och matt,
men mina tankar vilja dock ej domna.
Mig tyckes allt så ödsligt, varthän min längtan
styr,
så övergivet, vart min blick jag vänder.
Mig lockar icke yran i unga äventyr,
än mindre lugnet uti gamla gränder.

En visa om mörkret i Borgå

Det är natt på alla gator, natt så långt man
blott kan se,
typisk höstnatt över Borgå nittonhundratjugu-
tre.

Ingen måne, inga stjärnor lysa himlens våta
valv,
ej en glimt ifrån ett fönster, och av lyktor ej
en halv.

Blott på klubben är det upplyst, ty där sitta
stadens ljus
kring två spelbord — men jag traskar ensam
hemåt till mitt hus.
Ej en vandrare jag möter, hör ej skramlet av
ett lass,
i mitt öra spökar bara klubbens »fyra klöver,
pass».

Regnet strömmar i var rännsten, störtar ner
från varje tak,
plaskar över mina vrister, duschar mig båd fram
och bak.
Mörkret är så mörkt som mörkret endast är i
Borgå stad,
och blott steg för steg jag stakar fram mig
genom vad på vad.

Käppens doppsko är min lykta, den har mången,
mången gång
räddat livet, när jag frestats till ett alltför vå-
gat språng.

»Fyra klöver... pass...» Var är jag? Var är
Krämartorget? Var?
Vandringsman, o fråga icke, ingen, ingen ger
dig svar.

Säll den man, som äntligt står vid låset till sin
egen dörr,
vrider ljuset på och finner allting i sitt hem
som förr.

Trefalt säll den man, som vilar utsträckt på en
bred madrass,
glömsk av nattens trask och klubben och dess
»fyra klöver, pass».

Gamla saker

Vi, som hedra vår fader och moder
i var sak som oss minner om dem,
låt oss akta de vilsna klenoder
ifrån längesen skingrade hem.
Dessa spruckna faner ha dock anor,
om än hårdhänta tider dem blekt,
och de vittna om fädernas vanor,
krigarkärvt eller vemodigt vekt.

Som de gulnade löven längs vägen
ha de drivit i blåst och i regn —
var är gården, den gamla, belägen,
som en gång gav dem trevnad och hägn?
Var är släkten, vars växlande öden
de ha följt genom storhet och ståt,
tills det bar mot förfallet och nöden
och auktionen dem sist skilde åt?

De ha kolnat, kaminernas bränder,
vid de sövande höstregnens sång.
De ha kallnat, de strävsamma händer,
vilka knäpptes till bordsbön en gång.
Stum är sången och tonfallens skiftning
som den sträng i klaveret som sprang.
Allt — en fläkt liksom näsdukens viftning
till en bjällras bortilande klang.

De ha flyttat och rest, alla gäster
ifrån flydda, igenyrda dar.
Och vi finna blott lösryckta rester
av det resgods de här lämnat kvar.
Låt oss samla de spridda klenoder,
låt oss skänka de vilsna ett hem —
vi som hedra vår fader och moder
och vart minne vi ärvt efter dem.

Uppläst vid soarén till förmån för Borgå museum
den 20 febr. 1921

De trötta stad

En å, en bro, en brant — och du beträder
en av de ringaste bland jordens städer.

Men för de trötta, som fått nog av vägen
och söka ro, är staden väl belägen.

Välkommen hit, om du är en bland dessa,
du står vid målet, sänk i frid din hjässa.

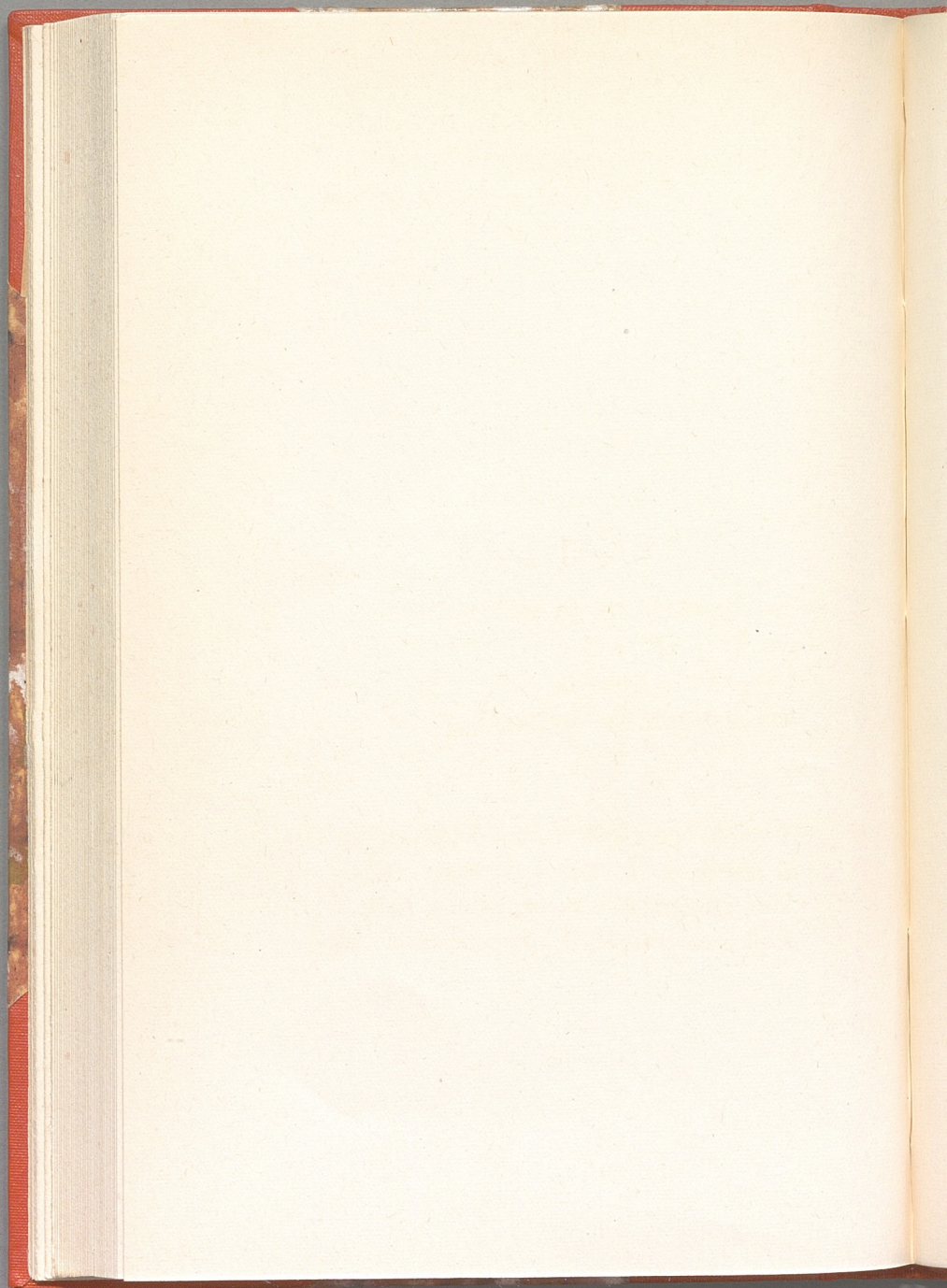
Här finns det lördagslugn en själ behöver,
när veckans alla stormar äro över.

Sök dig en fredad bänk, när helgens vindar
gå högstämt genom kyrkogårdens lindar.

Dröj där — där är den gud du söker, hemma.
I klockans malmklang talar mild hans stämma.

Hans närhet anar du, när du omsider
din boning når och det mot kvällen lider.

BLANDAT

En upptakt

Två typer du möter på livets torg,
där finns väl ej rum för en tredje.
Den ene är den högtidliga sorg,
den andre är gycklaren glädje.

Tro icke på glädjen, hans handslag bedrar,
gå aldrig för honom i borgen.
Men sorgen, han är en pålitlig karl,
drick brorskål, drick brorskål med sorgen.

Jag känner dem båda, jag känner dem väl
från stunder, som dröjt i mitt minne,
då rosorna spredo sin doft i min själ,
då taggarna stungo mitt sinne.

Den ene är endast en farande gäst,
som aldrig har tid att stanna,
en blommande kvist på den fattiges fest,
en glimt över grubblarens panna.

Jag trivs i hans sällskap, hans sorglösa sätt
mig oemotståndligt bedårar.
Han säger en lögn så förtrollande lätt,
men aldrig en sanning som sårar.

Den andre, han sitter trygg vid mitt bord
och låter av intet sig störa.
Han röker sin pipa, han talar ord,
som fordra kurage att höra.

Han känner på pricken var sårbar punkt
och blottar den utan förskoning.
Han går ej till natten, han reder helt lugnt
en sovplats åt sig i min boning.

Min ställning till båda — jag tror att så här
jag enklast den formulerar:
den ene jag håller av hjärtat kär,
den andre jag högt estimerar.

Det finns i mitt väsen av båda ett drag,
ett lynne i mina sånger.
Men vilket som tillhör mitt egnaste jag
jag frågat mig många gånger.

Kvällen

Till Mikael Lybeck

Hur rik är icke kvällens ro för den,
som väl har nyttjat dagens dyra timmar.
Hans verk skall leva och skall växa än,
när kvällens glöd ej mer kring honom glimmar.

En kväll är vila i den tröttes vrå,
när dagens röster mattas och bli stumma.
Men den är mera, mycket mer än så:
en kväll är helig, den är dagens summa.

Den räknar stenarnas och stegens tal,
den mäter vägens sträcka till det nådda,
den väger upp det vunnas pris av kval
och kamp i själens djup, den oförstådda.

På sextioårsdagen 18. III. 1924.

Snöflingor

Se vita flingor vart du ser —
så snöa dina dagar ner.
Vem minns en flinga i dess fall?
Vem minns en dag, då den är all?

En dag — vad var den ej en gång?
En dag var lust och lek och sång.
En dag var kamp, en dag var kval.
Nu — blott en flinga, blek och sval.

Det blinkar vitt så långt du ser —
det är ditt liv, som snöar ner.
I dessa frusna gnistors dans
sök dina forna dagars glans.

De stjärnorna, de stjärnorna —

De stjärnorna, de stjärnorna, så långt från oss
de gå,
så högt däruppe, när härnere skymmer.
Och mänskorna på jorden de tyckas dem så små
med alla sina fröjder och bekymmer.

De stjärnorna, de stjärnorna, de kunna icke se
att varje minsta hjärta har sin gåta.
De kunna icke veta att de, som gladast le,
är de, som kanske bittrast borde gråta.

Plöjarn

Han för ej ärans blanka stål,
beglänst av ståtliga bedrifter.
Han trampar fridsamt mot sitt mål
med tunga steg i mullens grifter.

Hans liv är stenigt som hans jord,
hans tankar tröga som hans nävar,
och dagligt bröd på barnens bord
är all den lön han eftersträvar.

Men i sitt tysta släp kanske
han står den gudens hjärta nära,
som har sitt eget sätt att se
på värdet av all mänsklig ära.

Gustaf Vasas Finlandsfärd

Augusti 1555

Kung Gustaf han seglar över Ålands hav.
Den färden de ryssar nog snart månd höra av.

I Finland har kungen förtreter och besvär
med allt det parlamente, som ryssen tillställt där.

Ty är han nu sinnad att kräva klart besked
och lära moskoviten att hålla gränsefred.

Med härsmakt stor skall tuktas det gudlösa skarn,
som steker män och kvinnor och ej ens skonar
barn.

I Kivinebb etthundrade gårdar han förstört,
sexhundra läster spannemål från Äyräpää han fört.

Han fångar finska flickor med våld och med svek
och säljer dem i Moskow för femton kopek.

Han brukar icke kristen sed, han hörer fanen till,
han aktar ej korskyssning och brev och sigill.

Ty göre sig Europa rätt snart från ryssen fri,
att han ej här får välde och makt och monarki,

till oförvinn'lig skada för folken, som bebo
de landskap kringom Östersjön och hava kristen
tro.

Det må de rätt besinna och tänka på i tid,
de herrar och regenter, som akta på sin frid.

Ty den, som ej i rättan tid vet handla som sig bör,
han är ett moln förutan regn, som ingen nytta gör.

* * *

På Erstans blanka bölja nu skiner solen skönt,
det är Augusti månad, ty står allt landet grönt.

Där gungar mången roddbåt, ty allt som skåda
kan,
vill skåda Sveriges konung och Herrans under-
man.

Väl är kung Gustaf gammal, det synes på hans
skägg,
men ryggen är obruten och upprätt som en vägg.

Och där han står vid masten och spejar över sjön,
han står så rak, som stod han alltjämt i Mora snön.

Och väl är pannan fårad och grubblande och
tung —
Gud vet vad lass han dragit som Sveriges rikes
kung.

Men ännu kan en örnblick ur ögat ljunga fram,
en sådan som nog Brasken i Vesterås förnam.

Och än är armen stadig liksom ett yxeskaft,
och mättar han med handen, så ger den med kraft

en kindepust, som nogsam i Novgården hörs,
ty grundeligen hjälper det grundeligen görs.

Med vind i vart segel och vimpel i var topp
styr Sveriges örlogsflotta mot Auras mynning
opp.

Kring kungaskeppets branta bog yr högt det
strida skum —
I krämare från Lybeck och Räfle, given rum!

Ty nu går Sveriges krigsmakt till lands och till
sjöss
att piska ut ur riket de moskowske löss.

Det går ett bud kring landet: nu given därpå akt,
att hålla häst och bössa samt värja vid makt,

Så att var ryttare och knekt, så menig som
befäl,
som ärlig krigsman anstår för solden gör skäl.

Ty Sveriges gamla rågång och gräns skall bestå,
och ej en by i Finland må ryssarne få.

Men borgarne i Åbo, de duka sina bord
och bänka sig vid stopen och tala kloka ord.

»Gott är det», de mena, »att Finland fått till vakt
en konung, som har sina saker i god akt.

Ty om hans regemente är sådant försport,
att rätt, men intet oskäl, han allom har gjort.

Så låt oss fast förtrösta uppå Guds hjälp och ljus,
ty konung Gustaf sover i natt på Åbohus.»

Grändens barn

Vem fattar dessa små vid deras händer
och leder dem ur skumma källrar ut
och visar dem att bortom deras gränder
är världen än ej helt och hållet slut?

Där växa bär, där susa söndagsväder,
där kvittra fåglar kring små glada hus.
Men grändens barn — vem ger dem söndagskläder
och för dem ut i fågelsång och ljus?

De krympa hop bland kala bakgårdsmurar,
och gråa portvalv göra hjärtat grått.
De äro fåglar, som stängts in i burar
och glömma bort att de ett vingpar fått.

Men över fönsterkarmarna de blicka
med sträckta halsar mot sin drömda värld,
och deras längtan följer varje sticka,
som rännstensfloden bortför på sin färd.

Är ej Gud Faderns mening dock att gläda
vart jordens barn med bär och fågelsång?
Låt ängen blomstra ock för grändens späda —
för dem är blomstringstiden ej för lång.

Prolog

till legendspelet Vallis Gratiae

Du världens barn, du syndens träl,
betänk dig och bered dig väl
den korta tid du vankar här
bland jordens villor och besvär.

Vet, den som låtit locka sig
att vandra lustans breda stig,
han har förspillt Guds välbehag
och står sig slätt på domens dag.

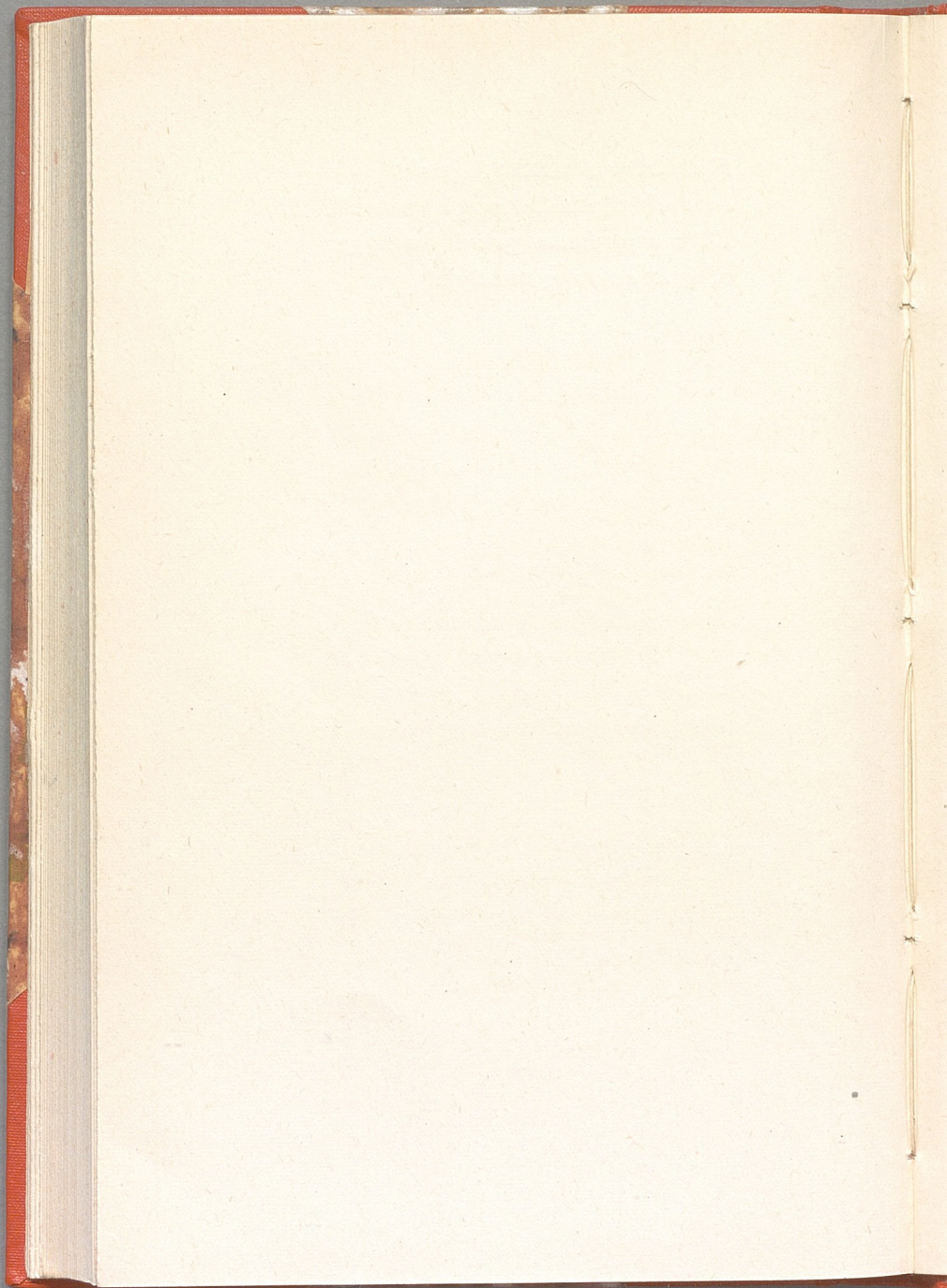
Ty vill jag här på detta rum
inför ett kristligt publikum
ett högst uppbyggligt skådespel
dig ge till tuktan åt din själ.

I detta märker du förvisst
att människan är full av brist,
en blind, som vid sin vandringsstav
bortstapplar mot sin trånga grav.

I detta ock du röna skall
hur Satan bringar uppå fall
och snärjer på margfaldigt sätt
den, som sitt kött ej tuktar rätt.

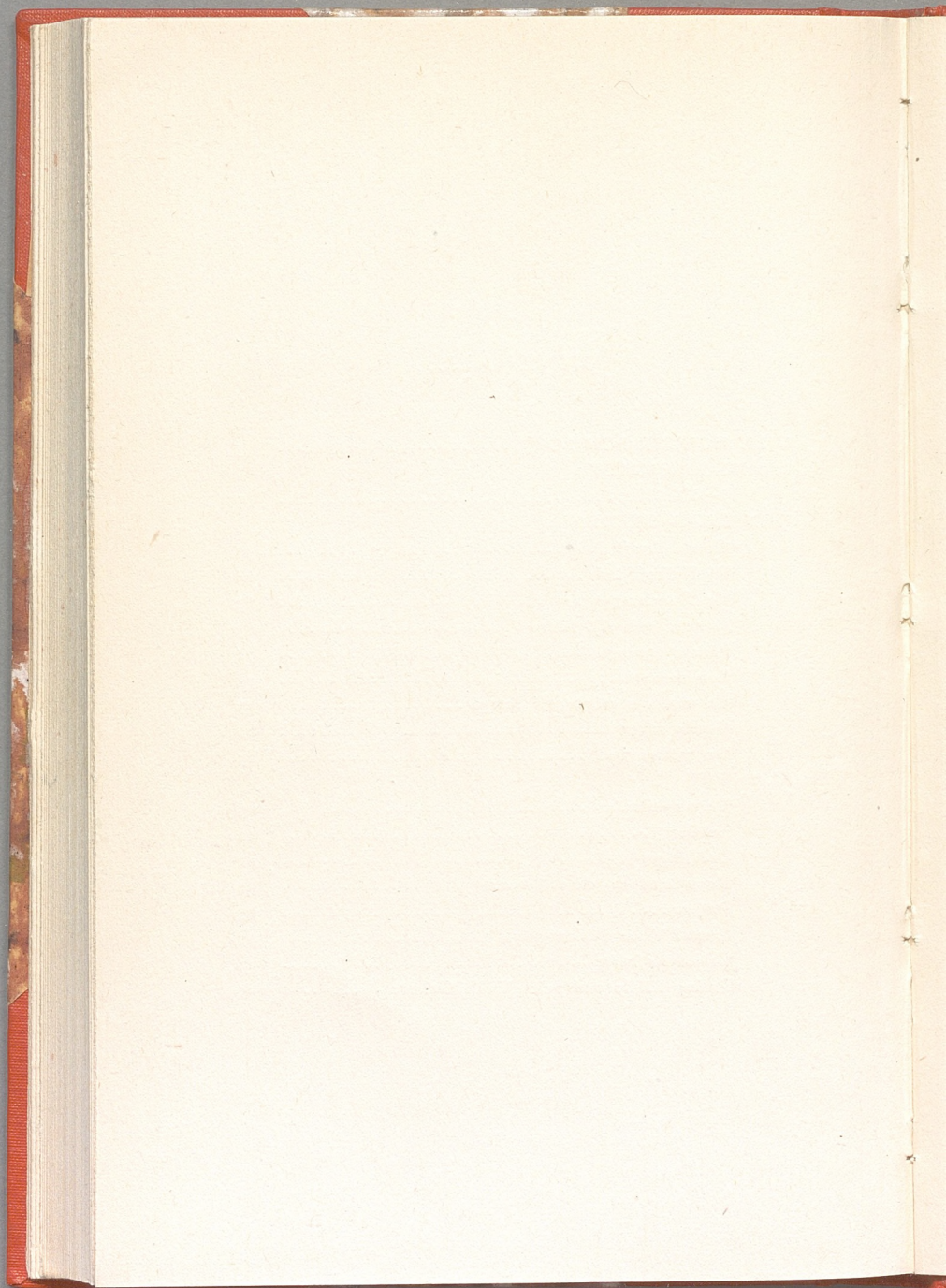
I mången skepnad trives han,
här för han sig som speleman
och kommer mycket ont åstad
i Nådendal, den fromma stad.

Fly därför allt fåfängligt prål
och lyft din blick mot högre mål.
Då har på fastan grund du byggt
och får en rolig ändalykt.

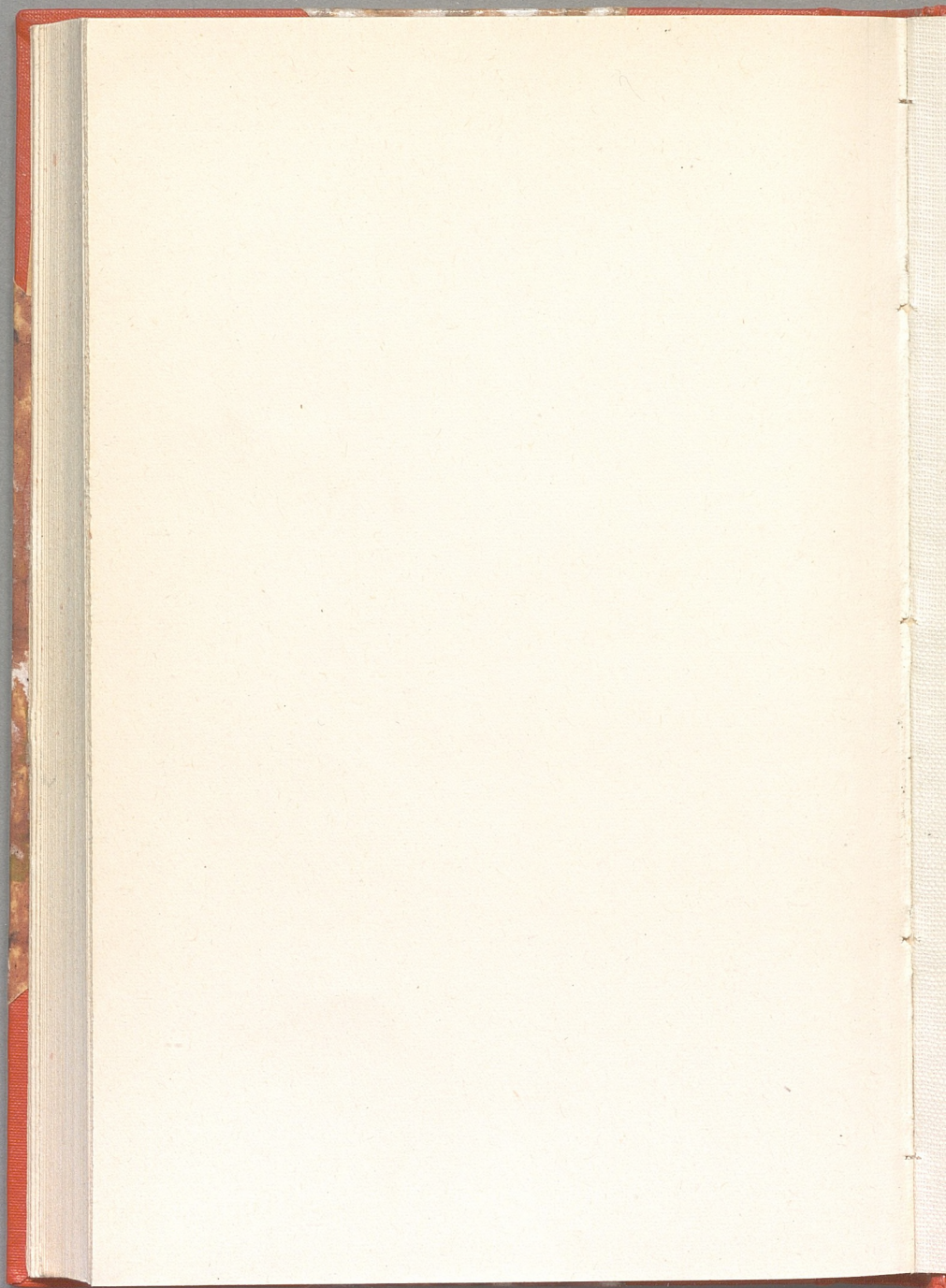

INNEHÅLL:

	Sid.
TILL HOLGER SCHILDT	5
I DIKTARHEMMET	
I—XXIII.....	9
DEN LILLA STADEN	
Gamla Borgå	57
På Haiko fjärd	62
En Runebergsk natt	65
Kyrkan och stjärnorna	69
Klockringning	73
Sommar natt	75
En visa om mörkret i Borgå	77
Gamla saker	80
De tröttas stad	83
BLANDAT	
En upptakt.....	87
Kvällen	90
Snöflingor	92
De stjärnorna, de stjärnorna	94
Plöjarn.....	95
Gustaf Vasas Finlandsfärd	97
Grändens barn	103
Prolog till legendspelet Vallis Gratiae	105

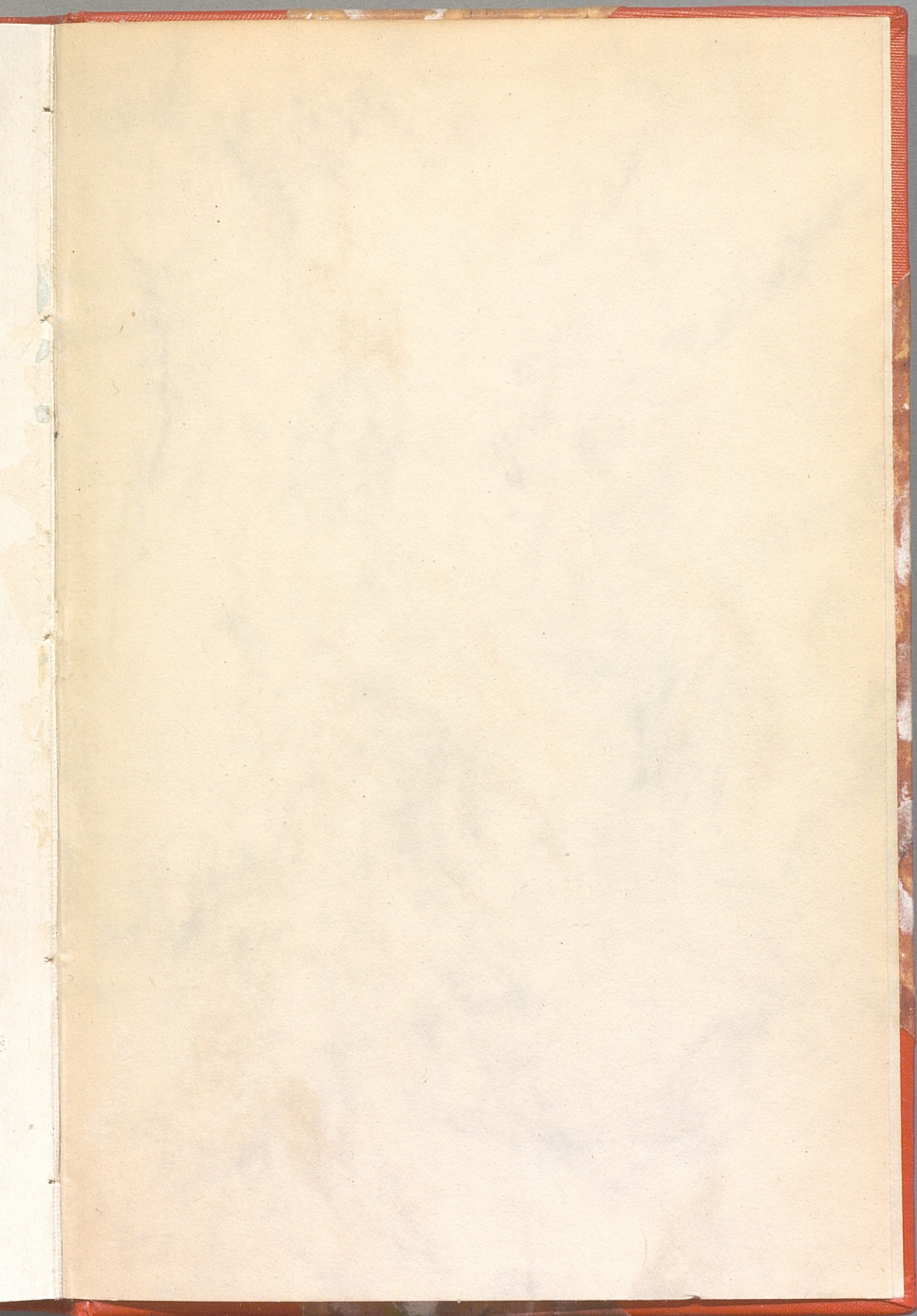

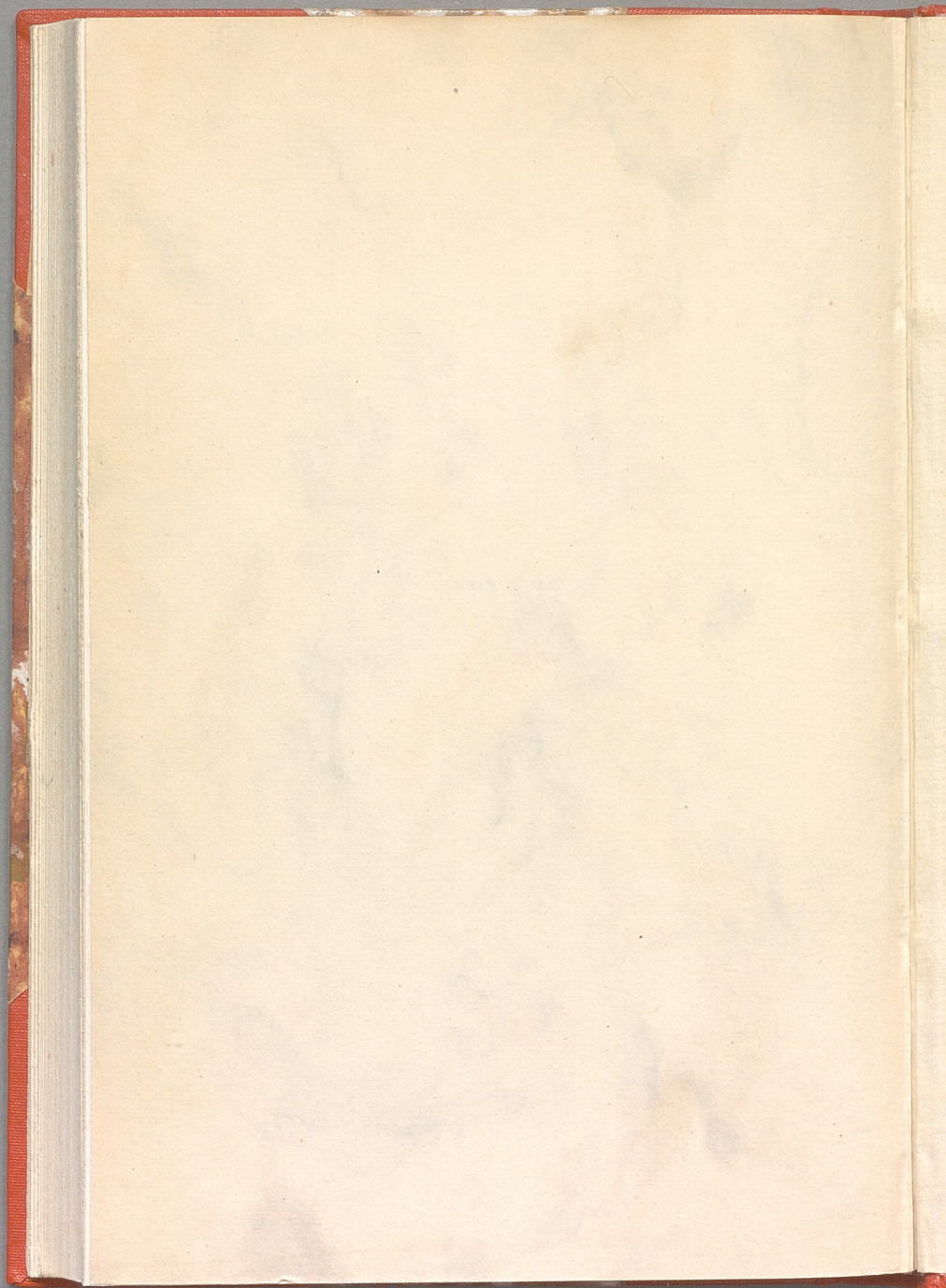

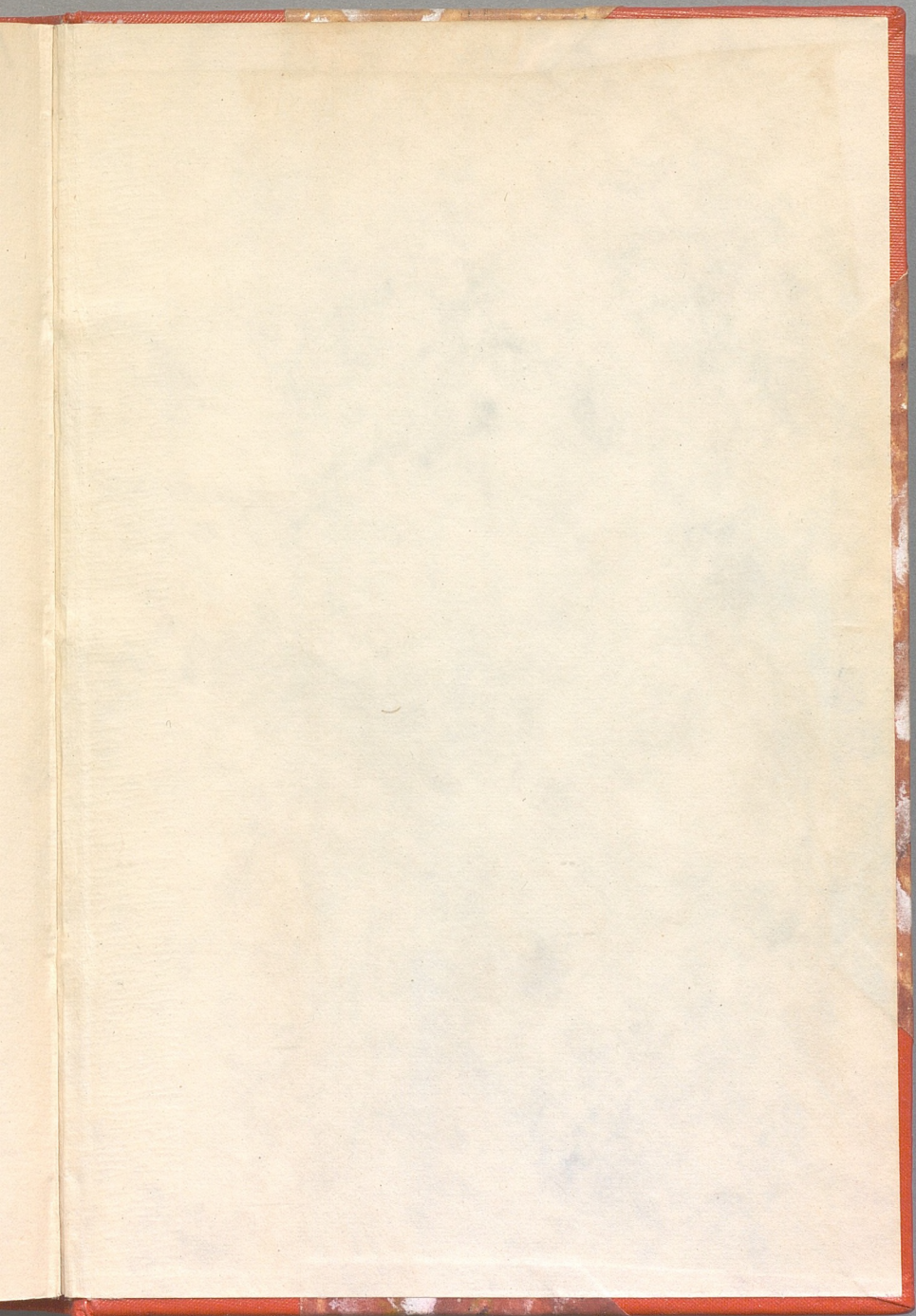

PRIS 35 MK

www.books2ebooks.eu